

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2016 r.

DFI/II/4030/41/1/16/DK

(przy udzielaniu odpowiedzi prosimy powołać się na w/w sygn.)

Szanowni Państwo
Prezesa Zarządów
Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego („Urząd Komisji”), w związku ze zidentyfikowanymi w toku bieżącego nadzoru przypadkami nieprawidłowego obciążania kosztami zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy inwestycyjnych, mając na uwadze, że sekurytyzacyjne fundusze inwestycyjne zamknięte („fundusze sekurytyzacyjne”) mogą być zarządzane wyłącznie bądź przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych bezpośrednio, bądź też przez podmioty, o których mowa w art. 192 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych („Ustawa”), posiadające odpowiednie zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, po przeprowadzeniu kompleksowych analiz zagadnienia, uznał za uzasadnione przedstawienie poniższego stanowiska w stosunku do tych towarzystw funduszy inwestycyjnych, które zarządzają funduszami sekurytyzacyjnymi.

Urząd Komisji zidentyfikował, iż w statutach niektórych funduszy sekurytyzacyjnych znajdują się postanowienia, które skutkują obciążaniem aktywów funduszy kosztami wynagrodzenia podmiotów, którym zlecone zostało przez towarzystwo zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami tych funduszy. Urząd Komisji stwierdza, że ww. klauzule statutowe są niezgodne z obowiązującymi przepisami oraz naruszają interes uczestników funduszy sekurytyzacyjnych, poprzez obciążanie funduszy kosztami, do których pokrywania w świetle obowiązujących przepisów prawa zobowiązane jest towarzystwo.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 Ustawy, do obowiązków towarzystwa funduszy inwestycyjnych, jako podstawowego elementu wykonywanej przez towarzystwo działalności, należy zarządzanie funduszem inwestycyjnym, przy czym zgodnie z art. 45a ust. 1 oraz art. 46 ust. 2a Ustawy, towarzystwo może powierzyć uprawnionym podmiotom wykonywanie czynności związanych z działalnością prowadzoną przez to towarzystwo. Należy podkreślić, że umowa o zarządzanie portfelem inwestycyjnym funduszu może zostać zawarta jedynie przez towarzystwo reprezentujące ten fundusz, jednak umowa ta odnosi się stricte do działalności własnej towarzystwa. W opinii Urzędu Komisji, z powyższego wynika, że bezpośredni stosunek prawny, także w zakresie zarządzania aktywami funduszu, łączy fundusz wyłącznie z

towarzystwem, zaś umowa o zarządzanie aktywami posiadanymi przez fundusz nie jest umową zawieraną pomiędzy funduszem a podmiotem zarządzającym całością bądź częścią portfela inwestycyjnego, lecz umową zawartą pomiędzy towarzystwem i tym podmiotem.

Urząd Komisji stoi na stanowisku, że zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy, wyłącznie towarzystwo może być stroną umów zawieranych z podmiotami, o których mowa w art. 46 ust. 2a Ustawy i w związku z tym jest ono zobowiązane do regulowania kosztów związanych z jej wykonywaniem, w tym m.in. zapłaty wynagrodzenia wynikającego z wykonania tej umowy. Fundusz bowiem, nie tylko nie może występować jako strona takiej umowy, ale również nie może sam zarządzać swoimi aktywami. Ustawa zobowiązuje wyłącznie towarzystwo do zarządzania funduszem. Jest to zatem obowiązek ciążyący na towarzystwie, które może wykonać go bezpośrednio lub też zlecając wykonanie odpowiednich usług ściśle określonej grupie innych podmiotów, zgodnie z przepisami Ustawy. W konsekwencji do ponoszenia kosztów związanych ze zleceniem zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, zobowiązane jest towarzystwo – jako podmiot wyłącznie uprawniony i zobowiązany do działania w tym zakresie.

Jednocześnie, w ocenie Urzędu Komisji, w zakresie obciążania kosztami zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, nie jest zasadne posługiwanie się konstrukcjami umownymi wynikającymi z przepisów Kodeksu cywilnego, na co powołują się niektóre podmioty nadzorowane. Urząd Komisji pragnie zwrócić uwagę na nieuprawnione odnoszenie konstrukcji cywilnoprawnych do działalności ściśle licencjonowanej, jaką jest działalność prowadzona przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Dopuszczenie do swobodnego stosowania przepisów prawa w obszarze działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych związanej z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi, mogłoby doprowadzić do istotnych nadużyć związanych ze „sztucznym”, nie służącym rozwojowi rynku kapitałowego i niezabezpieczającym interesów uczestników funduszy inwestycyjnych, zaniżaniem wymogów kapitałowych towarzystw.

Uwzględniając powyższe, Urząd Komisji pragnie wskazać, iż w ramach działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych, podjęcie przez towarzystwo decyzji o zleceniu zarządzania portfelem inwestycyjnym funduszu jest równoznaczne z przyjęciem przez towarzystwo obowiązku spełnienia świadczenia polegającego na zapłacie wynagrodzenia na rzecz podmiotu, któremu przekazano zarządzanie portfelem funduszu. Należy ponownie podkreślić, że w takiej sytuacji podmiot, któremu zlecono zarządzanie portfelem funduszu, wykonuje działalność w tym zakresie niejako „w zastępstwie” towarzystwa, wykonując zadania do których uprawnione a przede wszystkim zobowiązane jest Towarzystwo.

Jednocześnie Urząd Komisji wskazuje, że zwrot kosztów działalności windykacyjnej ponoszonych przez podmioty zarządzające na zlecenie towarzystwa sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych w odniesieniu do czynności związanych z konkretnymi wierzytelnościami (np. kosztów przygotowania i wysyłki korespondencji do dłużników, w tym opłat pocztowych i połączeń telefonicznych) nie stanowi wynagrodzenia zarządzających, ani towarzystwa. Są to koszty operacyjne funduszu inwestycyjnego, związane z prowadzeniem szeroko pojętej działalności lokacyjnej funduszu i mogą być pokrywane bezpośrednio z aktywów funduszu. Zagadnienie tego rodzaju kosztów podmiotów zarządzających nie jest jednak bezpośrednio powiązane z zagadnieniem wynagrodzenia za

zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy sekurytyzacyjnych. Należy przy tym zaznaczyć, iż w przypadku braku przekazania przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami będącymi przedmiotem lokat funduszy sekurytyzacyjnych zewnętrznym podmiotom, tj. zarządzania nimi samodzielnie przez towarzystwo, towarzystwo nie ponosiłoby kosztu wynagrodzenia podmiotów zewnętrznych, natomiast ponosiłoby odpowiednio wyższe koszty operacyjne, które zwiększałyby poziom kosztów ogółem towarzystwa, a zatem wywierałyby zasadniczy wpływ na wymogi kapitałowe towarzystw. Podsumowując stanowisko Urzędu Komisji w tym względzie należy podkreślić, że w strukturze kosztowej towarzystwa powinny być wskazane wszelkie koszty związane z jego działalnością, w tym także koszty wynagrodzenia podmiotu trzeciego związane z powierzeniem przez towarzystwo zarządzania portfelem inwestycyjnym funduszu.

Urząd Komisji informuje, że na podstawie art. 228 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych, Komisja Nadzoru Finansowego może nałożyć na towarzystwo funduszy inwestycyjnych sankcje w postaci cofnięcia udzielonego zezwolenia albo kary pieniężnej do wysokości 500.000 zł, albo zastosować obie te sankcje łącznie, jeżeli stwierdzi, że towarzystwo narusza przepisy prawa lub interesy uczestników funduszu inwestycyjnego, a statut funduszu inwestycyjnego zawiera postanowienia niezgodne z przepisami tej ustawy lub nieuwzględniające należyte interesu uczestników funduszu. Zgodnie z art. 228 ust. 2a ustawy o funduszach inwestycyjnych, Komisja Nadzoru Finansowego może nakazać funduszowi inwestycyjnemu zmianę statutu w terminie określonym przez Komisję.

Reasumując, Urząd Komisji, mając na uwadze przedstawione powyżej stanowisko, a także fakt, iż kwestia prawidłowego określania, jakie koszty są pokrywane z aktywów funduszu sekurytyzacyjnego, jest kwestią szczególnie istotną zarówno z punktu widzenia działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych, funduszu sekurytyzacyjnego, jak również oddziałuje na sytuację uczestników funduszu, zwraca uwagę, iż obowiązkiem towarzystw funduszy inwestycyjnych jest zapewnienie działalności funduszy sekurytyzacyjnych zarządzanych przez nie zgodnie z prawem, z należyтым uwzględnieniem interesu uczestników funduszy. Tym samym to towarzystwo, nadając określoną treść statutowi zarządzanego przez siebie funduszu, jest obowiązane do prawidłowego określenia i rozgraniczenia kosztów, które obciążają aktywa funduszu oraz pozostałych kosztów, pokrywanych przez towarzystwo.

Urząd Komisji zwraca się o dokonanie weryfikacji zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych postanowień statutów zarządzanych przez nie funduszy sekurytyzacyjnych oraz poinformowanie o wynikach weryfikacji oraz o podjętych i planowanych działaniach mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym terminach ich realizacji, **do dnia 16 maja 2016 r.**

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Andrzej Jakubiak